

کیمیا

چشم‌چرانی یکی از بیماری‌ها و آفات شایع در جامعه‌ما به شمار می‌رود. بسیاری از بانوان از هبزی چشم‌های برخی مردان شکوه و ناله می‌کنند و از نگاه‌های هوس‌آلود آنان آزار می‌بینند. نویسنده در مطلب حاضر بسه واکاوی این بیماری روانی و پیامدهای آن در راه‌های درمان این معضل اجتماعی پرداخته است.

چشم‌چرانی انحراف جنسی و خیانت چشم
یکی از توانایی‌های انسان دیند است. چشم به انسان این امکان را می‌دهد تا پیرامون خویش را ببیند و بصیرت و آگاهی دیداری پیدا کند. از این‌رو چشم در کنار گوش به عنوان دو ابزار شناختی مهم بشر معرفی شده است؛ زیرا معرفت و علم حسی انسان نسبت به خارج و محیط اطرافش از طریق این دو حواس به قلب به عنوان قوه مدرک منتقل می‌یابد.

در آموزه‌های قرآنی واژه عین به معنای چشم، با عاوبنی چون نظر به معنای نگاه و نگریستن، روایت به معنای دیدن و بصر به معنای بینایی و آگاهی به کار رفته است ولی باید توجه داشت که هر یک از این عناوین هر چند در کلیت با هم اشتراک دارند، اما تفاوت‌های لطیفی میان آنها وجود دارد.
واژه و نظر در فرهنگ زبان عربی بسه نگاه کردن و نگریستن اختیاری و ارادی همراه با توجه به دقت اطلاق می‌شود؛ در حالی‌که رویت به معنای دیدن غیراختیاری است. در تحقق مفهومی نظر و نگاه، «توجه و دقت» شرط است و این‌نیازمند اراده‌نظر برای نگریستن چیزی است که به آن نگاه می‌کنند. این نوع از مشاهده، به سبب همین ارادی و اختیاری بودن، احکام و آثار خاصی دارد که بخشی از آموزه‌های تکلیفی قرآن و اسلام به مسئله نگاه کردن اختصاص یافته است. البته انسان ممکن است به چیزی نظر کند ولی آن را ببیند و رویت نکند. از این‌رو گفته می‌شود:
نظرت الهلال و لم اره؛ به هلال ماه نگریستیم؛ ولی آن را ندیدیم. البته بصرِ نظر به بینایی همراه با ادراک و عقلایت است. همچنین بصیرت، با نوعی نگرش، بریدن از امور مادی و کلی‌نگری، دورنگری، بیش و دانش خاص و عقلانی همراه است (نگاه کنید: طسه، ۱۶۴؛ آل عمران، ۱۳؛ انعام، ۱۰۳؛ حج، ۴۶)
از همین‌رو به صاحب خردورزی و عقلایت، اولی الانبصار می‌گویند. (آل عمران، ۱۱۳؛ نور، ۴۴)
در آیات قرآن، واژه چشم‌چرانی به کار نرفته است، ولی از خیانت چشم (خانه‌الاعین) سخن به میان آمده، چنانکه می‌فرماید:
یعلم خانه‌الاعین و ما تخفی الصدوره؛ خدا خیانت چشم‌ها و نگاه‌های درزانه و آنچه را که دل‌ها نهان می‌دارند، می‌داند. (غافر، ۱۹)
پس باید گفت چشم‌چرانی از جمله رفتارهای خیانت‌آمیز چشم‌مان است که باید انسان از آن پرهیز کند؛ زیرا اگرچه دیگران متوجه این خیانت چشم‌ها نیستند، ولی خداوند از آن آگاه است و نسبت به آن واکنش نشان می‌دهد و شخص را در دنیا و آخرت مجازات می‌کند. از نظر قرآن، خیانت چشم‌ها، یک انحراف جنسی است که باید درمان شود.
واژه فارسی چشم‌چرانی، به معنای چریدن چشم است و در اصطلاح، خیره‌چشمی و هره‌ه‌نگامی، هیزنگری، نگاه کردن از روی لذت به چهره خوبرویان و زیبارویان و نظر بازی است. (نگاه کنید: لغت‌نامه دهخدا، ج ۵، ص ۷۱۴۷. «چشم‌چرانی»)

در کاربرد امیاز عرف فارسی، مقصود از چشم‌چرانی، نگاه شهوت‌آزمی به نامحرم و نیز نگاهی است که انسان را در معرض خطر وقوع در حرام نسبتب به نامحرم قرار می‌دهد. در آیات قرآن سا واژگانی چون «فض» و مشتقات آن و نیز تعبیرهایی مانند «خانه‌الاعین»، درباره چشم‌چرانی مطالب و احکامی بیان شده است. برخی مفسران «خانه‌الاعین» در آیه ۹۱ سوره غافر را به چشم‌چرانی و نگاه درزانه به نامحرم تفسیر کرده‌اند (التفسیر المنیر، ج ۲۴، ص ۹۹)؛ زیرا حرکات مخفی و درزانه چشم برای بهره‌گیری و التذاذ متوجه می‌شود تا انسان از مسیر امانت الهی دور شود و ابزارهای رشدی را در مسیر نادرست به کار گیرد. از آنجا که خداوند مالک اعضا و جوارح است و این ابزارهای شناختی در اختیار بشر قرار گرفته تا خدانشناسی و هستی‌شناسی داشته باشد، ولی شخص با بهره‌گیری نادرست از این ابزارها در حقیقت در امانت خیانت می‌کند. از این‌رو چشم‌چرانی از مصادیق خیانت چشمان شمرده می‌شود.

یکی دیگر از فرمان‌های الهی «فض بصر» به معنای چشم‌چرانی است که خداوند درباره نگاه بیان کرده و از مؤمنان خواسته‌است تا در برابر نامحرمان از مرد و زن چشم فرو گیرند و در دیگران به صورت خیره، هیز و نیز مستقیم نگاه نکنند. (نور، آیه ۳۰)

پس چشم‌چرانی است که از نگاه کردن به چهره و اندام ظاهر و پوششیده زنان یا نوجوانان، لذت بصری می‌برد. این چشم‌چرانی ممکن است به انحراف دیگر جنسی، چون خود ارضائی نیز کشیده شود. البته این انحراف و معضل اجتماعی منحصر به جنس مرد نیست، بلکه در میان مردان و زنان در حالت‌ها و روش‌های

از امیرمومنان امام علی(ع) سؤال شد: از چه راهی به کنترل چشمان خود کمک بگیریم؟ آن حضرت(ع) فرمود: با از میدن زبیر سلطه خداوند که بر پوشیده‌های پنهانی‌های شما آگاه هست، چشم، جاسوسوی دل و پیام‌رسان عقل است. پس چشم خود را از آنچه که با دینت سازگار نیست، دلت از آن ناخشنود است. و عقلت آن را نمی‌پسندد، بپوشان.

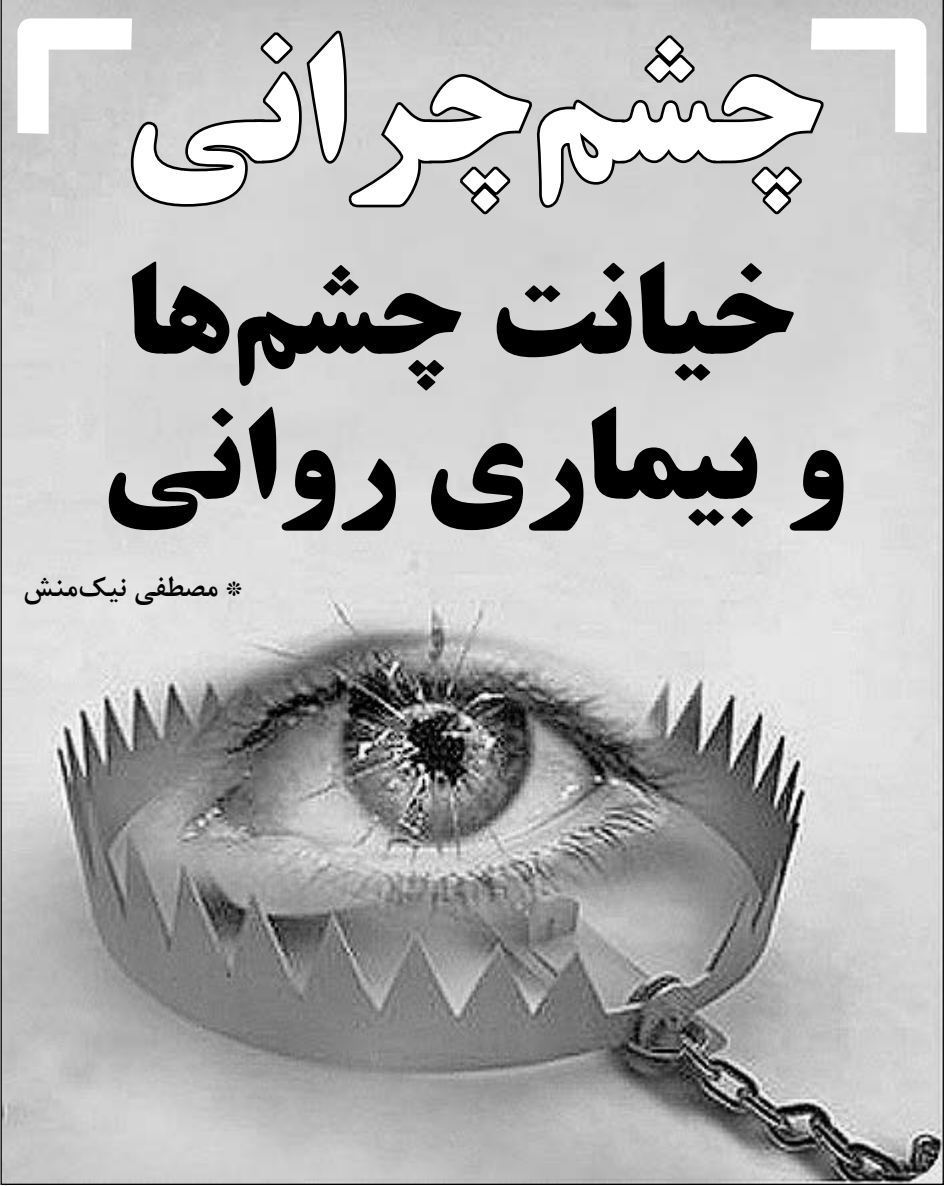
اگر چه مناظر شهوت‌انگیز مصادیق متعدد و فراوانی دارند و دیدن بدن نامحرم، دیدن انواع عکس‌ها، تصاویر تحریک‌کننده ماهواره‌ای و اینترنتی و… را دربر می‌گیرد، اما به لحاظ اینکه مردان بیشتر از زنان نسبت به مناظر شهوت‌انگیز حساس هستند، بنابراین روی سخن در اینجا بیشتر با مردان و پسران جوان خواهد بود.

به طور کلی چشم دروازه ورود تصورات و اندیشه‌ها به وجود انسان است. در اکثر موارد ما ابتدا چیزی را می‌بینیم و سپس درباره آن می‌اندیشیم و در ذهن آن را

از نگاه خائنانه سخن به میان می‌آورد. این نگاه، نگاهی است که شخص زیرچشمی به قصد تلذذ یا جاسوسی و تجسس در زندگی مردم و حرکات و سکنات دیگران انجام می‌دهد.
امام صادق(ع) پرسیده شد که مراد از خیانت چشمان چیست؟ آن حضرت پاسخ داد: آیا ندیده‌ای که شخصی به چیزی نگاه می‌کند که گویا نگاه نمی‌کند، این همان خیانت چشم‌هاست. (تفسیر نورالثقلین، ج ۴، ص ۵۱۷، حدیث ۳۳)

خداوند در همین آیه به انسان‌ها هشدار می‌دهد که از نگاه خیانت‌آمیز پرهیز کنند؛ چرا که اگر دیگران از این نگاه زیرچشمی خیانت‌آمیز شما آگاه نشوند، خداوند بدان آگاه است و از شما در قیامت بازخواست خواهد کرد.
نگاه زیرچشمی خیانت‌آمیز، از مصادیق نگاه‌های حرام است و بر انسان است که از این نوع دیدن اجتناب کند و اهل تقوا باشد.

یکی از مأموریت‌های پیامبر(ص) این بود که به مؤمنان فرمان دهد تا مراقب چشمان خویش باشند و از نگاه هزه و هیز اجتناب کنند. (نور، آیه ۳۰)
خداوند در این آیه «بغضوا» را مترتب بر «قل» کرده است. علامه طباطبایی در ذیل آیه می‌فرماید: از این ترکیب روشن می‌شود که منظور از «قل» امر است، یعنی امر کن به اجتناب از چشم‌چرانی؛ اگر امر کردی، آنان نیز اجتناب خواهند کرد. (المیزان، ج ۱۵، ص ۱۱۱-۱۱۰)

*** مصطفی نیک‌منش**

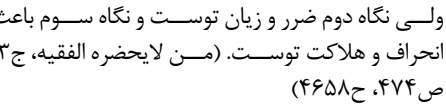
پردازش می‌کنیم. از این‌رو نگاه، مواد اولیه و مصالح لازم تصور و تخیل را فراهم می‌کند؛ لذا اگر نگاه ما مشهوری نامشروع باشد بدون شک زمینه‌ساز افکار خطرناک و دردهای روحی و روانی خواهد بود.

افرادی که چشم‌های هزه دارند همیشه دستخوش رنج‌های روحی و دردهای درونی بی‌شماری می‌شوند که همه آن محصول نگاه‌های نامشروع و نظربازی‌های آنهاست. چشم‌چرانی که خود در واقع نوعی از انحراف‌های اخلاقی و جنسی است، به تعبیر روایات اسلامی یک نوع زنا محسوب می‌شود. چشم‌چرانی افزون بر تأثیرات روحی و روانی فراوان مهم‌ترین تأثیر آن به تعبیر روایات؛ حسرت و اندوه و گرفتاری در دام فساد و منکرات جنسی است و دارای عوارض مادی و منشا بیماری‌های جسمانی زیادی نیز می‌یابد که برخی از آنها عبارتند از دشواری تنفس، درد اطراف قلب، ضعف و خستگی عمومی و دائمی بدن و تپش قلب، حسرت و اندوه طولانی، از پیامدها و آثار

روحی و روانی این انحراف جنسی است. امام صادق(ع) می‌فرماید: نگاه شهوت‌آلود، تیری مسموم از تیرهای شیطان است و چه‌بسا نگاه شهوت‌آلودی که حسرتی طولانی بر جای می‌گذارد. امیرمؤمنان علی(ع) نیز در این‌باره می‌فرماید: هر فردی که چشم خود را آزاد بگذارد

و به هر چیزی نگاه کند، حزن و اندوهش زیاد می‌شود. نیز می‌فرمایند: بسا ناهل هوس‌ی که از نیم نگاهی کاشته می‌شود. (بحرالانوار، ج ۱۰۱، ص ۴۰)

براساس روایات، انحراف و هلاکت از دیگر پیامدهای چشم‌چرانی می‌فرمایند: بسا ناهل هوس‌ی که از نیم نگاهی کاشته می‌شود. (بحرالانوار، ج ۱۰۱، ص ۴۰)
پس براساس روایات، انحراف و هلاکت از دیگر پیامدهای چشم‌چرانی می‌فرمایند: نگاه اول تصادفی مال توست، و تپش قلب، حسرت و اندوه طولانی، از پیامدها و آثار روحی و روانی این انحراف جنسی است. امام صادق(ع) می‌فرماید: نگاه شهوت‌آلود، تیری مسموم از تیرهای شیطان است و چه‌بسا نگاه شهوت‌آلودی که حسرتی طولانی بر جای می‌گذارد. امیرمؤمنان علی(ع) نیز در این‌باره می‌فرماید: هر فردی که چشم خود را آزاد بگذارد و به هر چیزی نگاه کند، حزن و اندوهش زیاد می‌شود. نیز می‌فرمایند: بسا ناهل هوس‌ی که از نیم نگاهی کاشته می‌شود. (بحرالانوار، ج ۱۰۱، ص ۴۰)
پس براساس روایات، انحراف و هلاکت از دیگر پیامدهای چشم‌چرانی می‌فرمایند: نگاه اول تصادفی مال توست،

ولسی نگاه دوم ضرر و زیان توست و نگاه سوم باعث انحراف و هلاکت توست. (من لایحضره الفقیه، ج ۳، ص ۴۷۴، ص ۴۶۵۸)

رویش فسق و دوری از مسیر هدایت نیز از دیگر پیامدهای انحراف چشم‌چرانی است. نقل شده است که حضرت عیسی(ع) به حواریون فرمودند: از نگاه کردن به دختران اجتناب کنید زیرا نگاه، بذر شهوت و تمایلات جنسی است و باعث رویش فسق و وجود انسان می‌شود. چه‌بسا انسان با چشم‌چرانی و نگاه به زنان و دختران، آنچنان اسیر شهوت شود که از دین خدا و مسیر هدایت خارج گردد و تمام هم و غمش ارضاء غریزه‌اش شود و جز به شهوت و اطفا آن به چیز دیگری نیندیشد.

حکم نگاه در اسلام

چنانکه گفته شد، نگاه و نظر نوعی دیدن ارادی و اختیاری همراه با دقت و توجه است. بصر نیز به معنای بینایی امری ارادی و اختیاری و در راستای کسب دانش و علم و شهود است. در اسلام به سبب آنکه این نوع از دیدن، امری ارادی و اختیاری است در حوزه تکلیفی قرار می‌گیرد و احکامی چون حرمت و کراهت برای آن بیان شده است.

به این معنا که شخص می‌بایست در نگاه کردن متوجه این معنا باشد که برخی از نگاه‌ها حرام و برخی دیگر مکروه است چنانکه خداوند در آیه ۱۹ سوره غافر

معارف

Maaref@Kayhan.ir

کرده و از آن برای کمال خود و رسیدن به ربوبیت و خلافت بهره گیرد.

امام علی(ع) به نقش کمالی نگاه‌های دقیق و تامل‌برانگیز مومنان به هستی اشاره می‌کند و می‌فرماید: ان‌المومن اذا نظر اعتبر… و‌المنافق اذا نظر لم یلها. نگاه مؤمن عبرت‌آمیز و نگاه منکر مسرگرمی است. (تحفالعقول، ص ۲۱۲)

راه های درمان انحراف چشم‌چرانی

با توجه به آنچه بیان شد، برای درمان انحراف جنسی چشم‌چرانی که منجر به بیماری‌ها و اختلالات روانی جنسی دیگر چون استمناء و زنا و لواط می‌شود، می‌توان راهکارهایی ارائه داد که برخی از آنها عبارتند از:

۱- توجه به عظمت و جلال الهی: یکی از راه‌های درمان انحراف چشم‌چرانی، توجه به عظمت و جلال الهی است. شخص وقتی آگاه باشد که خداوند همان گونه که رحمان و رحیم است، جبار و منتقم است، خواهد دانست که نباید به امهال و استسراج خداوند دل بستد؛ زیرا این مهلت دادن‌ها زمینه‌ساز غضب و خشم الهی است. خداوند جمال وقتی غضبان شود، در صورت جلالی تجلی می‌کند و به شدت از شخص انتقام می‌گیرد و او ا مجازات می‌کند. بنابراین، برای رهایی از هر بیماری از جمله خیانت چشم‌ها و چشم‌چرانی باید شخص را متوجه جلال و جبروت و عظمت الهی کرد و او را از آن بیسم داد. امام صادق(ع) در این باره فرموده است: هیچ کس به چیزی چنگ نزد، مانند چنگردن به چشم‌پوشی از حرام؛ زیرا، چشمی از محارم الهی دوری اگر چنین نکندی دیگری خودش را برای تو در زحمت جلال شود. (مصاحب الشریعه، ص ۲۸)

۲- توجه به حاکمیت و سلسله الهی: از دیگر روش‌ها برای درمان بیماری‌ها و انحرافات از جمله انحرافات جنسی و چشم‌چرانی، آگاهی بخشی به افراد درباره حاکمیت و سلطه الهی بر هستی از جمله چشم و گوش افراد است.

خداوند در آیه ۹۱ سوره غافر به آگاهی خداوند نسبت به این خیانت خیر می‌دهد تا سلطه و حاکمیت خویش را به شخص اعلام کند و به او بفهماند که این انحراف جنسی هرگز دور از محضر خدا نیست و خداوند آن را می‌بیند، هرچند که دیگران از آن آگاهی و اطلاعی نداشته باشند. اگر شخص بداند در محضر خداست و سلطه خداوند او را در بر دارد، موجب خشیت و ترک نگاه و رهایی از این انحراف جنسی می‌شود. از امیرمومنان امام

علی(ع) سؤال شد: از چه راهی به کنترل چشمان خود کمک بگیریم؟ آن حضرت(ع) فرمود: با آرمیدن در زیر سلطه خداوند که بر پوشیده‌های پنهانی‌های شما آگاه هست. چشم، جاسوس دل و پیام‌رسان عقل است. پس چشم خود را از آنچه که با دینت سازگار نیست، دلت از آن ناخشنود است و عقلت آن را نمی‌پسندد، بپوشان. (بحرالانوار، ج ۱۰۱، ص ۴۱)

۳- توجه به انحرافات پیامدی: گاه شخص گمان می‌کند که مثلا چشم‌چرانی یک انحراف روانی است که تأثیر کم مزاحمتی برای دیگران دارد و این چشم‌چرانی خیلی کم‌اهمیت‌تر از بی‌حجابی، زنا و هم‌جنس‌بازی و مانند آنهاست؛ در حالی‌که باید توجه داشت که چشم‌چرانی خود عامل و بسترساز بسیاری از انحرافات جنسی دیگر است. از این رو، قرآن چشم‌چرانی را مقدمه فحشاء و انواع فسادهای جنسی دیگر می‌داند. (نور، آیات ۳۶۰ و ۳)

۷۸۵۶ – منتخب میزان الحکمه، ص ۲۳۴)

۸. مبارزه منفی با خواهش‌های نفس: در آیات و روایات اسلامی این نکته مورد توجه است که برای مهار نفس می‌بایست هر آن چیزی که از شهوات دوست می‌دارد و بیشتر بدان گرایش دارد، از دسترس او دور نگه داشت. اگر به مال و ممال دنیا گرایش دارد باید با انفاق و صدقه و احسان، او را به سوی تزکیه نفس سوق داد (لیل، آیات ۱۷ و ۱۸) و اگر از ایمان و طهارت و بندگی خدا فرار می‌کند، نفس را به فراگیری معارف اسلامی و احکام دین و انجرام آن وارد کرد. (آل عمران، آیه ۱۶۴؛ جمعه، آیه ۲؛ واقعه، آیات ۷۷ و ۷۹) اگر گرایش به آلودگی دارد او را به طهارت سوق داد (واقعه، آیات ۷۷ و ۷۹؛ اعلی، آیه ۱۴) و اگر به چشم‌چرانی عادت کرده است، باید او را وادار کرد تا غض بصر کند و چشم فروخته شود. (نور، آیات ۳۰ و ۳۱) اگر مال دوست است و بخل می‌ورزد و حرص و طمع دارد، باید با انفاق و احسان ریشه‌های بخل و دیندوستی را قطع کرد. (حشر، آیه ۹؛ تباین، آیه ۱۶) اگر به فحشاء و شهوات گرایش دارد می‌بایست از امور را از دسترس نفس دور داشته و با اجتناب از آنها به تزکیه نفس پرداخت. (نور، آیه ۲۱)

پس می‌بایست برای مدیریت و مهار و کنترل نفس و جلوگیری از هرگونه انحراف، نفس را به زحمت انداخت و او را بر خلاف گرایش مادی و دنیوی و شهوانی‌اش هدایت کرد و به سختی انداخت. امام صادق(ع) می‌فرماید اگر به فحشاء و شهوات گرایش دارد می‌بایست نفسه امور را از دسترس نفس دور داشته و با اجتناب از آنها به تزکیه نفس پرداخت. (نور، آیه ۲۱)

پس می‌بایست برای مدیریت و مهار و کنترل نفس و

جلوگیری از هرگونه انحراف، نفس را به زحمت انداخت و او را بر خلاف گرایش مادی و دنیوی و شهوانی‌اش هدایت کرد و به سختی انداخت. امام صادق(ع) می‌فرماید اگر به فحشاء و شهوات گرایش دارد می‌بایست نفسه امور را از دسترس نفس دور داشته و با اجتناب از آنها به تزکیه نفس پرداخت. (نور، آیه ۲۱)

پس می‌بایست برای مدیریت و مهار و کنترل نفس و

جلوگیری از هرگونه انحراف، نفس را به زحمت انداخت و او را بر خلاف گرایش مادی و دنیوی و شهوانی‌اش هدایت کرد و به سختی انداخت. امام صادق(ع) می‌فرماید اگر به فحشاء و شهوات گرایش دارد می‌بایست نفسه امور را از دسترس نفس دور داشته و با اجتناب از آنها به تزکیه نفس پرداخت. (نور، آیه ۲۱)

پس می‌بایست برای مدیریت و مهار و کنترل نفس و

جلوگیری از هرگونه انحراف، نفس را به زحمت انداخت و او را بر خلاف گرایش مادی و دنیوی و شهوانی‌اش هدایت کرد و به سختی انداخت. امام صادق(ع) می‌فرماید اگر به فحشاء و شهوات گرایش دارد می‌بایست نفسه امور را از دسترس نفس دور داشته و با اجتناب از آنها به تزکیه نفس پرداخت. (نور، آیه ۲۱)

پس می‌بایست برای مدیریت و مهار و کنترل نفس و

جلوگیری از هرگونه انحراف، نفس را به زحمت انداخت و او را بر خلاف گرایش مادی و دنیوی و شهوانی‌اش هدایت کرد و به سختی انداخت. امام صادق(ع) می‌فرماید اگر به فحشاء و شهوات گرایش دارد می‌بایست نفسه امور را از دسترس نفس دور داشته و با اجتناب از آنها به تزکیه نفس پرداخت. (نور، آیه ۲۱)

پس می‌بایست برای مدیریت و مهار و کنترل نفس و

جلوگیری از هرگونه انحراف، نفس را به زحمت انداخت و او را بر خلاف گرایش مادی و دنیوی و شهوانی‌اش هدایت کرد و به سختی انداخت. امام صادق(ع) می‌فرماید اگر به فحشاء و شهوات گرایش دارد می‌بایست نفسه امور را از دسترس نفس دور داشته و با اجتناب از آنها به تزکیه نفس پرداخت. (نور، آیه ۲۱)

پس می‌بایست برای مدیریت و مهار و کنترل نفس و

جلوگیری از هرگونه انحراف، نفس را به زحمت انداخت و او را بر خلاف گرایش مادی و دنیوی و شهوانی‌اش هدایت کرد و به سختی انداخت. امام صادق(ع) می‌فرماید اگر به فحشاء و شهوات گرایش دارد می‌بایست نفسه امور را از دسترس نفس دور داشته و با اجتناب از آنها به تزکیه نفس پرداخت. (نور، آیه ۲۱)

پس می‌بایست برای مدیریت و مهار و کنترل نفس و

جلوگیری از هرگونه انحراف، نفس را به زحمت انداخت و او را بر خلاف گرایش مادی و دنیوی و شهوانی‌اش هدایت کرد و به سختی انداخت. امام صادق(ع) می‌فرماید اگر به فحشاء و شهوات گرایش دارد می‌بایست نفسه امور را از دسترس نفس دور داشته و با اجتناب از آنها به تزکیه نفس پرداخت. (نور، آیه ۲۱)

پس می‌بایست برای مدیریت و مهار و کنترل نفس و

جلوگیری از هرگونه انحراف، نفس را به زحمت انداخت و او را بر خلاف گرایش مادی و دنیوی و شهوانی‌اش هدایت کرد و به سختی انداخت. امام صادق(ع) می‌فرماید اگر به فحشاء و شهوات گرایش دارد می‌بایست نفسه امور را از دسترس نفس دور داشته و با اجتناب از آنها به تزکیه نفس پرداخت. (نور، آیه ۲۱)

پس می‌بایست برای مدیریت و مهار و کنترل نفس و

جلوگیری از هرگونه انحراف، نفس را به زحمت انداخت و او را بر خلاف گرایش مادی و دنیوی و شهوانی‌اش هدایت کرد و به سختی انداخت. امام صادق(ع) می‌فرماید اگر به فحشاء و شهوات گرایش دارد می‌بایست نفسه امور را از دسترس نفس دور داشته و با اجتناب از آنها به تزکیه نفس پرداخت. (نور، آیه ۲۱)

پس می‌بایست برای مدیریت و مهار و کنترل نفس و

جلوگیری از هرگونه انحراف، نفس را به زحمت انداخت و او را بر خلاف گرایش مادی و دنیوی و شهوانی‌اش هدایت کرد و به سختی انداخت. امام صادق(ع) می‌فرماید اگر به فحشاء و شهوات گرایش دارد می‌بایست نفسه امور را از دسترس نفس دور داشته و با اجتناب از آنها به تزکیه نفس پرداخت. (نور، آیه ۲۱)

پس می‌بایست برای مدیریت و مهار و کنترل نفس و

جلوگیری از هرگونه انحراف، نفس را به زحمت انداخت و او را بر خلاف گرایش مادی و دنیوی و شهوانی‌اش هدایت کرد و به سختی انداخت. امام صادق(ع) می‌فرماید اگر به فحشاء و شهوات گرایش دارد می‌بایست نفسه امور را از دسترس نفس دور داشته و با اجتناب از آنها به تزکیه نفس پرداخت. (نور، آیه ۲۱)

پس می‌بایست برای مدیریت و مهار و کنترل نفس و

جلوگیری از هرگونه انحراف، نفس را به زحمت انداخت و او را بر خلاف گرایش مادی و دنیوی و شهوانی‌اش هدایت کرد و به سختی انداخت. امام صادق(ع) می‌فرماید اگر به فحشاء و شهوات گرایش دارد می‌بایست نفسه امور را از دسترس نفس دور داشته و با اجتناب از آنها به تزکیه نفس پرداخت. (نور، آیه ۲۱)

پس می‌بایست برای مدیریت و مهار و کنترل نفس و

جلوگیری از هرگونه انحراف، نفس را به زحمت انداخت و او را بر خلاف گرایش مادی و دنیوی و شهوانی‌اش هدایت کرد و به سختی انداخت. امام صادق(ع) می‌فرماید اگر به فحشاء و شهوات گرایش دارد می‌بایست نفسه امور را از دسترس نفس دور داشته و با اجتناب از آنها به تزکیه نفس پرداخت. (نور، آیه ۲۱)

پس می‌بایست برای مدیریت و مهار و کنترل نفس و

جلوگیری از هرگونه انحراف، نفس را به زحمت انداخت و او را بر خلاف گرایش مادی و دنیوی و شهوانی‌اش هدایت کرد و به سختی انداخت. امام صادق(ع) می‌فرماید اگر به فحشاء و شهوات گرایش دارد می‌بایست نفسه امور را از دسترس نفس دور داشته و با اجتناب از آنها به تزکیه نفس پرداخت. (نور، آیه ۲۱)

پس می‌بایست برای مدیریت و مهار و کنترل نفس و

جلوگیری از هرگونه انحراف، نفس را به زحمت انداخت و او را بر خلاف گرایش مادی و دنیوی و شهوانی‌اش هدایت کرد و به سختی انداخت. امام صادق(ع) می‌فرماید اگر به فحشاء و شهوات گرایش دارد می‌بایست نفسه امور را از دسترس نفس دور داشته و با اجتناب از آنها به تزکیه نفس پرداخت. (نور، آیه ۲۱)

پس می‌بایست برای مدیریت و مهار و کنترل نفس و

جلوگیری از هرگونه انحراف، نفس را به زحمت انداخت و او را بر خلاف گرایش مادی و دنیوی و شهوانی‌اش هدایت کرد و به سختی انداخت. امام صادق(ع) می‌فرماید اگر به فحشاء و شهوات گرایش دارد می‌بایست نفسه امور را از دسترس نفس دور داشته و با اجتناب از آنها به تزکیه نفس پرداخت. (نور، آیه ۲۱)

پس می‌بایست برای مدیریت و مهار و کنترل نفس و

جلوگیری از هرگونه انحراف، نفس را به زحمت انداخت و او را بر خلاف گرایش مادی و دنیوی و شهوانی‌اش هدایت کرد و به سختی انداخت. امام صادق(ع) می‌فرماید اگر به فحشاء و شهوات گرایش دارد می‌بایست نفسه امور را از دسترس نفس دور داشته و با اجتناب از آنها به تزکیه نفس پرداخت. (نور، آیه ۲۱)

پس می‌بایست برای مدیریت و مهار و کنترل نفس و

جلوگیری از هرگونه انحراف، نفس را به زحمت انداخت و او را بر خلاف گرایش مادی و دنیوی و شهوانی‌اش هدایت کرد و به سختی انداخت. امام صادق(ع) می‌فرماید اگر به فحشاء و شهوات گرایش دارد می‌بایست نفسه امور را از دسترس نفس دور داشته و با اجتناب از آنها به تزکیه نفس پرداخت. (نور، آیه ۲۱)

پس می‌بایست برای مدیریت و مهار و کنترل نفس و

جلوگیری از هرگونه انحراف، نفس را به زحمت انداخت و او را بر خلاف گرایش مادی و دنیوی و شهوانی‌اش هدایت کرد و به سختی انداخت. امام صادق(ع) می‌فرماید اگر به فحشاء و شهوات گرایش دارد می‌بایست نفسه امور را از دسترس نفس دور داشته و با اجتناب از آنها به تزکیه نفس پرداخت. (نور، آیه ۲۱)

پس می‌بایست برای مدیریت و مهار و کنترل نفس و

جلوگیری از هرگونه انحراف، نفس را به زحمت انداخت و او را بر خلاف گرایش مادی و دنیوی و شهوانی‌اش هدایت کرد و به سختی انداخت. امام صادق(ع) می‌فرماید اگر به فحشاء و شهوات گرایش دارد می‌بایست نفسه امور را از دسترس نفس دور داشته و با اجتناب از آنها به تزکیه نفس پرداخت. (نور، آیه ۲۱)

پس می‌بایست برای مدیریت و مهار و کنترل نفس و

جلوگیری از هرگونه انحراف، نفس را به زحمت انداخت و او را بر خلاف گرایش مادی و دنیوی و شهوانی‌اش هدایت کرد و به سختی انداخت. امام صادق(ع) می‌فرماید اگر به فحشاء و شهوات گرایش دارد می‌بایست نفسه امور را از دسترس نفس دور داشته و با اجتناب از آنها به تزکیه نفس پرداخت. (نور، آیه ۲۱)

پس می‌بایست برای مدیریت و مهار و کنترل نفس و

جلوگیری از هرگونه انحراف، نفس را به زحمت انداخت و او را بر خلاف گرایش مادی و دنیوی و شهوانی‌اش هدایت کرد و به سختی انداخت. امام صادق(ع) می‌فرماید اگر به فحشاء و شهوات گرایش دارد می‌بایست نفسه امور را از دسترس نفس دور داشته و با اجتناب از آنها به تزکیه نفس پرداخت. (نور، آیه ۲۱)

پس می‌بایست برای مدیریت و مهار و کنترل نفس و

جلوگیری از هرگونه انحراف، نفس را به زحمت انداخت و او را بر خلاف گرایش مادی و دنیوی و شهوانی‌اش هدایت کرد و به سختی انداخت. امام صادق(ع) می‌فرماید اگر به فحشاء و شهوات گرایش دارد می‌بایست نفسه امور را از دسترس نفس دور داشته و با اجتناب از آنها به تزکیه نفس پرداخت. (نور، آیه ۲۱)

پس می‌بایست برای مدیریت و مهار و کنترل نفس و

جلوگیری از هرگونه انحراف، نفس را به زحمت انداخت و او را بر خلاف گرایش مادی و دنیوی و شهوانی‌اش هدایت کرد و به سختی انداخت. امام صادق(ع) می‌فرماید اگر به فحشاء و شهوات گرایش دارد می‌بایست نفسه امور را از دسترس نفس دور داشته و با اجتناب از آنها به تزکیه نفس پرداخت. (نور، آیه ۲۱)

پس می‌بایست برای مدیریت و مهار و کنترل نفس و

جلوگیری از هرگونه انحراف، نفس را به زحمت انداخت و او را بر خلاف گرایش مادی و دنیوی و شهوانی‌اش هدایت کرد و به سختی انداخت. امام صادق(ع) می‌فرماید اگر به فحشاء و شهوات گرایش دارد می‌بایست نفسه امور را از دسترس نفس دور داشته و با اجتناب از آنها به تزکیه نفس پرداخت. (نور، آیه ۲۱)

پس می‌بایست برای مدیریت و مهار و کنترل نفس و

جلوگیری از هرگونه انحراف، نفس را به زحمت انداخت و او را بر خلاف گرایش مادی و دنیوی و شهوانی‌اش هدایت کرد و به سختی انداخت. امام صادق(ع) می‌فرماید اگر به فحشاء و شهوات گرایش دارد می‌بایست نفسه امور را از دسترس نفس دور داشته و با اجتناب از آنها به تزکیه نفس پرداخت. (نور، آیه ۲۱)

پس می‌بایست برای مدیریت و مهار و کنترل نفس و

جلوگیری از هرگونه انحراف، نفس را به زحمت انداخت و او را بر خلاف گرایش مادی و دنیوی و شهوانی‌اش هدایت کرد و به سختی انداخت. امام صادق(ع) می‌فرماید اگر به فحشاء و شهوات گرایش دارد می‌بایست نفسه امور را از دسترس نفس دور داشته و با اجتناب از آنها به تزکیه نفس پرداخت. (نور، آیه ۲۱)

پس می‌بایست برای مدیریت و مهار و کنترل نفس و

جلوگیری از هرگونه انحراف، نفس را به زحمت انداخت و او را بر خلاف گرایش مادی و دنیوی و شهوانی‌اش هدایت کرد و به سختی انداخت. امام صادق(ع) می‌فرماید اگر به فحشاء و شهوات گرایش دارد می‌بایست نفسه امور را از دسترس نفس دور داشته و با اجتناب از آنها به تزکیه نفس پرداخت. (نور، آیه ۲۱)

پس می‌بایست برای مدیریت و مهار و کنترل نفس و

جلوگیری از هرگونه انحراف، نفس را به زحمت انداخت و او را بر خلاف گرایش مادی و دنیوی و شهوانی‌اش هدایت کرد و به سختی انداخت. امام صادق(ع) می‌فرماید اگر به فحشاء و شهوات گرایش دارد می‌بایست نفسه امور را از دسترس نفس دور داشته و با اجتناب از آنها به تزکیه نفس پرداخت. (نور، آیه ۲۱)

پس می‌بایست برای مدیریت و مهار و کنترل نفس و

جلوگیری از هرگونه انحراف، نفس را به زحمت انداخت و او را بر خلاف گرایش مادی و دنیوی و شهوانی‌اش هدایت کرد و به سختی انداخت. امام صادق(ع) می‌فرماید اگر به فحشاء و شهوات گرایش دارد می‌بایست نفسه امور را از دسترس نفس دور داشته و با اجتناب از آنها به تزکیه نفس پرداخت. (نور، آیه ۲۱)

پس می‌بایست برای مدیریت و مهار و کنترل نفس و